

1 Het getuigenis

Het verheugt ons dat een lid van een Adem_tochtgroep vanuit zijn wetenschappelijke vorming, een kunstwerk dat hij ontwierp, maar vooral vanuit de zuurdesem die hij in Taizé telkens weer haalt, getuigt hoe dit zijn leven en zijn werken in zijn parochie heeft 'doordesemd'. Een goede basis om over het eigen gelovig-zijn na te denken. Een getuigenis kan je niet samenvatten. Je dient het alleen ontvankelijk te lezen en tot je te laten doordringen. Misschien volgt er ook een 'herkenning' met het eigen christelijk bestaan.

2 Methodische suggesties voor de bijeenkomst

► Er is veel kans dat de junibijeenkomst niet mag doorgaan wegens de coronamaatregelen. De vragen ter overweging kan iedereen persoonlijk doornemen (en eventueel doormailen naar iedereen uit de groep. Zo kan ook een uitwisseling ontstaan). In de volgende drie nummers geef ik nog wat verdere informatie (en actualisering) van dit korte parabeltje dat bij Mt. slechts 1 vers beslaat (13,33), maar dat onderdeel is van zes parabels in zijn parabelrede over "Het Rijk der Hemelen is gelijk aan..." Deze tekst komt ook bij Lucas voor. Het bezinningsmoment sluit daarbij aan.

4 Paus Franciscus bij zijn bezoek eind maart 2019 in de Sint-Pieterkathedraal te Rabat, Marokko (kerknetbericht)

Er zijn hier niet zoveel christenen, zei Franciscus, hoewel ik weet dat dit soms zwaar weegt, is dit kleine aantal niet echt een probleem. De paus verwees naar de parabel waarin Jezus het Rijk der Hemelen vergeleek met wat gist die een vrouw in drie maten bloem verwerkte. Jullie zijn als het beetje gist dat de Moederkerk in grote hoeveelheden bloem verwerkt, totdat deze in zijn geheel gegist raakt. Jezus heeft ons niet uitgezonden opdat wij steeds talrijker zouden worden. Wel wou Hij dat wij de gist van de Zaligsprekingen en van de broederlijke liefde worden, zodat we samen zijn Rijk kunnen bewerkstelligen. En de paus verwees naar de raad die Sint-Franciscus aan zijn broeders meegaf: "Predik het Evangelie, en als het echt nodig is, ook met woorden."

5 Het Rijk der Hemelen is een werkelijkheid MIDDENIN onze werkelijkheid

Abt Manu van West-Vleteren (homilie zondag 17 door het jaar A, 2017 - internet)

Het Rijk der hemelen lijkt op...

In het 13de hoofdstuk van Mattheüsevangelie - de parabelrede - klinkt deze uitdrukking tot zes maal toe: zes gelijkenissen. Het onkruid tussen de tarwe, over een mosterdzaadje en over gist in het deeg (v. 33), over een schat, een kostbare parel en een sleepnet. En ik denk – om goed te begrijpen wat Jezus ons zeggen wil – dat we deze gelijkenissen samen moeten lezen.

Allereerst wil Jezus duidelijk maken hoe anders God kijkt naar de mens, hoe anders God onze werkelijkheid benadert. Een eerste bekering die zozeer nodig is, is een bekering van onze ogen – een verheldering van ogen: goed leren zien, zien zoals God ziet. Heer, maak dat ik zien kan! Is het niet zo dat wij eerder het onkruid zien dan de

tarwe en dat we daarbij nog denken – dat onkruid moet zo vlug mogelijk weg. Dan pas kunnen we verder. God ziet vooral de tarwe – het goede dat langzaam en in stilte groeit. Dat moet behoed worden, dat moet tot wasdom komen en dat zal dan wel gevolgen hebben voor het onkruid, maar het onkruid blijft. In onze wereld is het gewoon zo: goed en kwaad vermengd rondom ons en in ons. Trouwens in de laatste parabel herneemt Jezus diezelfde werkelijkheid: in het sleepnet komen vissen van allerlei soort – goede en slechte vissen. Dus goed leren zien, want het gaat om de kracht van ‘onooglijke’ dingen: een mosterdzaadje – het allerkleinste zaadje – en een beetje gist in drie maten meel. We kunnen dit maar zien als we onze fixatie op het onkruid loslaten en dat soort oordelen aan God overlaten. Moeilijk voor ons – ons richten op het goede en het kleine.

Onlangs luisterend naar iemand in een biechtgesprek: tarwe en veel onkruid, goede en slechte vissen, maar opeens licht de schat op verborgen in de akker – een heel kostbare parel – Jezus in hem – onontkoombaar – ontmoeting. Een onvoorstelbare puurheid – vreugde – middenin het berouw, middenin het wenen om zonden die er zonder meer waren – maar in de omarming van de Vergevende. Schrijft Paus Franciscus niet in het begin van Evangelii Gaudium: De vreugde van het evangelie vult het hart en heel het leven van allen die Jezus ontmoeten. Allen die zich door Hem laten redden, worden bevrijd van zonde, droefheid, innerlijke leegte en eenzaamheid. Met Jezus Christus wordt vreugde geboren en steeds opnieuw geboren.

Een tweede voorbeeld. Komende dinsdag – 1 augustus – viert de Oosterse Kerk de heilige Serafim van Sarov. De bezoekers die hem kwamen opzoeken in zijn kluis begroette hij met ‘Mijn vreugde’. Hij mocht kijken met Gods ogen. Hij zag de schat in de akker – de goddelijke levenskiem in elke mens. We hoorden het nog deze week: een schat in aarden potten. Dat mogen ontdekken, dat mogen zien: vreugde!

En wat toont ons die vreugde? Waarom die vreugde? Omdat iemand ontmoet wordt, omdat God nabij komt. Kardinaal De Kesel noemde ooit het Rijk der hemelen: Gods onvoorstelbare nabijheid. En in Jezus kwam God ons onvoorstelbaar nabij. De schat, de parel – het is uiteindelijk Jezus zelf. Verborgen en kostbaar ook nu in de akker van ons leven, in de akker van de medemens. Maar ook nu – nooit los verkrijgbaar. Om de schat te verwerven koopt de vinder de akker. Zonder akker geen schat!

Dat zegt nogmaals dat het Rijk der hemelen geen werkelijkheid is naast de werkelijkheid. Het is een werkelijkheid in de werkelijkheid – middenin de werkelijkheid. En dat is zo tot het einde der tijden. Dat zegt ons de eerste en de laatste gelijkenis. Het onderscheidingswerk dat nodig is, is Gods werk. Jezus zegt: de oogst is het einde van de wereld. Ook bij het sleepnet vol vissen van allerlei soort: het uitzoeken van de goede en slechte vissen gebeurt op het einde van de wereld. Dat mogen we aan God overlaten, aan zijn goddelijke blik en onderscheiding. En van Hem weten wij: Barmhartige heer, genadige God, eindeloos geduldige liefde. Alles en onszelf toevertrouwen aan Hem. Dat vertrouwen zal Hij nooit beschamen.

5 Het genadewerk van God in de gelijkenis van de zuurdesem (Ds. J.S. van der Net – Mattheüs 13,33) (internet, passim)

In een andere gelijkenis sprak Hij tot hen, zeggende: “Het Koninkrijk der hemelen is gelijk een zuurdesem, dat een vrouw nam en verborg in drie maten meel, totdat het geheel gezuurd was.”

De gelijkenis die hieraan net voorafgaat, is de gelijkenis van het mosterdzaad. In de gelijkenis van het mosterdzaad laat de Heer Jezus als het ware zien hoe het Koninkrijk der hemelen zich *naar buiten toe* manifesteert. Maar in de gelijkenis van de zuurdesem

gaat het meer over het Koninkrijk der hemelen *aan de binnenkant*. Je zou bij deze woorden ook kunnen denken aan het gezegde van de Heer Jezus toen Hij gezegd heeft: Het Koninkrijk Gods is binnen in u (Luc. 17,21). Dus in deze gelijkenis valt het licht meer op de binnenkant van uw leven.

Het beeld dat de Heer Jezus gebruikt, is heel eenvoudig. Het kleinste kind onder ons kan het begrijpen. Wat doet de vrouw in deze gelijkenis? Deze vrouw neemt drie maten meel of deeg. Waar wijst dat op? Wel, drie maten deeg wijst op het menselijke leven. Dat was iedere dag nodig om het menselijke leven te onderhouden. Drie maten meel of drie maten deeg was in het oosten de gewone maat om brood te bakken, om een gezin in leven te houden. En daarom zijn drie maten meel of drie maten deeg hier het *beeld van het menselijke leven*.

Wat doet deze vrouw nog meer? Ze neemt ook een klompje zuurdeeg of zuurdesem. Wat is zuurdesem? Dat is zuur geworden deeg. U kunt zich voorstellen dat deze vrouw van een van de vorige keren wat deeg heeft overgehouden. Dat heeft ze bewaard, maar intussen is dat deeg zuur geworden. Want de vrouw weet: wil je luchtig en smakelijk brood bereiden, dan heb je dat zuurdeeg, die zuurdesem nodig. Die moet je mengen in het deeg. Als dat gebeurd is, zorgt de zuurdesem in het deeg ervoor dat het gaat rijzen. Zuurdesem heeft ongeveer dezelfde werking als gist. Zonder zuurdesem zul je platte, smakeloze, harde koeken krijgen. Dan wordt het geen smakelijk, luchtig brood. Wat betekent zuurdesem in deze gelijkenis? De zuurdesem ziet op *de krachten in het Koninkrijk van God*. Anders gezegd: de zuurdesem is het beeld van het Woord van God, van het Evangelie. Het is het beeld van de Heer Jezus als de grote inhoud van het Evangelie. Zo lezen we hier dat de Heer Jezus zegt: Het Koninkrijk der hemelen is gelijk een zuurdesem. U kunt hier ook lezen: 'Het Koninkrijk der hemelen is gelijk Christus.' Jezus Christus kan inderdaad zeggen: 'Het Koninkrijk der hemelen, dat ben Ik.' Want in de Persoon van Jezus Christus is alles gegeven en daarin ligt alles begrepen. Zo zien we hier de beelden in deze gelijkenis. De vrouw is het beeld van de Heilige Geest. Drie maten meel of deeg is het beeld van het menselijke leven. En dat klompje zuurdesem is het beeld van de krachten van het Koninkrijk van God, van het Woord van Jezus Christus.

6 Persoonlijk gebeds- en bezinningsmoment bij de gelijkenissen van het mosterdzaadje en het zuurdeeg

(Naar *Gewijde Ruimte*, gebedssite van de Jezuïeten op internet)

Gebed "Wees stil en weet dat Ik jouw God ben."

Heer, uw woorden leiden ons naar

de rust en de grootheid van uw Aanwezigheid.

of Behüte mich Gott, ich vertraue dir: <https://www.youtube.com/watch?v=S6-UneKFn2I>

In die tijd zei Jezus: "Waarop gelijkt het Koninkrijk Gods, waarmee zal Ik het vergelijken? Het gelijkt op een mosterdzaadje dat iemand in zijn tuin zaaide; het groeide en werd een grote boom en de vogels uit de lucht nestelden in zijn takken." Jezus zei ook nog: "Waarmee zal Ik het Rijk Gods vergelijken? Het gelijkt op gist, die een vrouw in drie maten bloem verwerkte totdat deze in hun geheel gegist waren."

1 Enkele bedenkingen bij de gelijkenissen

- Jezus vergelijkt het koninkrijk van God altijd met iets kleins, dat dan langzaam maar zeker uitgroeit tot iets groots en leven gevend. Dit stelt ons

vaak teleur: wij zouden liever geloven in iets groots, dat van het begin af aan duidelijk merkbaar is. Zij die in het koninkrijk van God geloven zoals Jezus dat predikt, zijn mensen van hoop. Het zijn mensen die Gods sterke aanwezigheid actief aan het werk zien in de wereld, al lijkt soms het tegenovergestelde het geval. Ik bid dat ik zelf ook zo'n hoop-vol persoon mag zijn.

- Er is niet veel zuurdesem nodig om uitwerking te hebben op het deeg. Het moet gewoon maar deel uitmaken van het hele mengsel, in een niet te onderscheiden symbiose. Zo is het ook met het koninkrijk van God. Als het echt ingebed is in de wereld, zal het voelbaar aanwezig zijn en de wereld veranderen. Een sterke aanwezigheid daarentegen, die geen deel uitmaakt van de wereld, of er aan tegengesteld is, zal zonder resultaat blijven. Ik bid om moed om deze strijd aan te durven: de wereld veranderen door mijn liefdevolle aanwezigheid.

[Herneem het gebed of het Taizé-lied Behüte mich Gott](#)

2 Enkele bedenkingen bij de gelijkenissen

- Deze prachtige huiselijke metaforen vertellen ons hoe het koninkrijk tot stand komt; onzichtbaar, bescheiden. Een kleine hoeveelheid - een nietig zaadje, een mespuntje gist - blijkt een enorme uitwerking te hebben.
- Het loont de moeite om op te merken hoe Lucas ons dit in de loop van zijn geschriften toont. Dezelfde schrijver schreef het evangelie van Lucas en de Handelingen van de apostelen. Denk even aan de gist, het zaadje dat zijn weg vindt doorheen deze majestueuze werken.
- In het evangelie van Lucas begint het verhaal van Jezus in een rustige stad, Nazareth, gelegen in het heuvelland van Judea. Aan het eind van de Handelingen van de apostelen zijn we in Rome, het centrum van de wereld. Het zuurdesem van Gods handelen is gestaag gerezen, dwars door het Romeinse rijk en de wereldgeschiedenis heen, op een wijze die Jezus toeoorders zich onmogelijk hadden kunnen voorstellen.
 - En hoe is mijn leven, mijn geschiedenis, gedeseemd? Misschien zijn er dramatische ogenblikken geweest waarop ik me volledig bewust was van Gods aanwezigheid en handelen. Maar op welke wijzen heeft God stil en onzichtbaar gewerkt?

- [Herneem het gebed of het Taizé-lied Behüte mich Gott](#)

3 Enkele bedenkingen bij de gelijkenissen

- Jezus was zo optimistisch toen Hij sprak over het Koninkrijk! Voor Hem was zelfs een klein begin toereikend omdat Hij overtuigd was dit het Koninkrijk van God is, dat zijn kracht en dynamiek deelt. Als ik rondkijk in mijn wereld, vraag ik mijzelf af of ik zijn overtuiging deel of dat ik mijzelf zie optreden als een profeet van 'kommer en kwel'.
- Het gist kan alleen het deeg veranderen wanneer het daarmee één is. Zelfs de kleinste verwijdering zal ineffectief zijn. Betrokkenheid en aanwezigheid lijkt voor Jezus meer van belang dan maatvoering. Ik bid voor een kerk en voor een christelijke gemeenschap die totaal betrokken is met en in de

wereld, zoals gist in een deeg.

- [Herneem het gebed of het Taizé-lied Behüte mich Gott](#)

4 Enkele bedenkingen bij de gelijkenissen

- Laat me vandaag de dagelijkse bezigheden van mijn leven overlopen. Vormt dit soms een uitdaging voor mij? Geraak in ontmoedigd wanneer ik geen resultaten zie?
- Heer, help mij de zaden van omvorming te herkennen die Gij in mij geplant hebt. Help mij te begrijpen dat het koninkrijk in mij nu groeit, en dat Gij uw aanwezigheid aan mij kenbaar maakt in kleine en in grote dingen.

- [Herneem het gebed of het Taizé-lied Behüte mich Gott](#)

5 Enkele bedenkingen bij de gelijkenissen

- Het Koninkrijk van God is te wonderlijk om rechtstreeks beschreven te kunnen worden in menselijke of wereldlijke taal. We kunnen alleen maar een glimp van Gods wereld vatten. Behoor ik tot het verrassende Koninkrijk van God of tot het voorspelbare koninkrijk van deze wereld?
- Iets dat zo klein is als een mosterdzaad of zo gering als een maat voor gist kan, in de juiste omstandigheden, grote groei en omvorming teweerkstellen. Zoals de mosterdboom de vogels een rustplaats biedt, zo is het Koninkrijk van God verborgen maar groeit het rustig en geeft het een plaats aan iedereen die verlangt om er te komen.

- [Herneem het gebed of het Taizé-lied Behüte mich Gott](#)

6 Enkele bedenkingen bij de gelijkenissen

- Onze aandacht wordt spontaan getrokken naar het grootste en het beste. Het is zo gemakkelijk om over het kleine, het kwetsbare en nederige heen te kijken. Misschien is het goed terug te denken aan de gebeden die ik eens uitsprak of aan de hoop die ik ooit koesterde, om in te zien hoezeer die kleine zadjes gegroeid zijn. Zo kan ik nu ook ontdekken hoezeer een bepaalde visie, een verlangen, een droom, 'gist' waren en inzien hoezeer die gist mij en anderen heeft bezielde.
- Jezus vergeleek het Rijk Gods met doodgewone zaken. Met welk element van mijn dagelijks leven zou ik Gods Rijk kunnen vergelijken?

- [Herneem het gebed of het Taizé-lied Behüte mich Gott](#)

Aan- en opmerkingen aan guido.debonnet@skynet.be